ВЭХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИИ, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 239 (6168)
НОЯБРИИН 29
СРЕДА
1950 он

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ДЕПУТАДУУДТА КАНДИДАДУУДАЙ ТҮЛӨӨ АГИТАЦИИЕ ҮРГЭНӨӨР ЯБУУЛХА

Дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлэй түсэбэй гол зорилгонууд дүүргэгдэбэ. Түрүү хүн түрэлтэнэй ябуулжа байгаа эб найрамдалай түлөө гүн ехэ тэмсэлые толгойлогшо агуухэ советскэ арад болбол большевистскэ партиин, арадуудай вождь нүхэр И. В. Сталинай сэсэн мэргэн ударидалга доро нэгэ илалтаһаа нүгөө илалтада түргэ түргэн дабшажа, коммунистическэ обществые илалта түгэсөөр зохёон байгуулна.

Бурят-монгол арад мүнөө үедэ нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта эршэмтэйгээр бэлэдхэжэ байна. Советскэ демократиин — эгээл түрүү демократиин— наран доро жаргалтайгаар ажаһууһан советскэ хүнүүд ажалай фронт дээрэ шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлан һунгалтануудта бэлэдхэжэ байна. Ленинэй орденто Улан-Удын паровозо-вагонно завод ноябриин 15-да жэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ, Эхэ орондоо гайхамшагта ехэ бэлэг бариба.

Нютагай Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлгэ манай арадай нэгэн һаналые, большевистскэ партиие тойрон тэрэнэй бата бэхеэр жагсаһые, манай партиин, правительствын политикада хизааргүй найдадаг байһыень толотомо хүсэтэйгөөр харуулба.

Социалистическэ Бурят-Монголой эрэгтэй ба эмэгтэй һунгагшад бүхы советскэ арадтаяа хамта өөрынгөө түрүүшын кандидат болгон арадуудай агуухэ вождь, эб найрамдалай хүсэтэ тугые баригша И. В. Сталиние хизааргүй ехэ баяр баясхалантайгаар нэрлэбэ. Депутадуудта кандидадуудаар манай партиин ба гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд дэбжүүлэгдээ.

Алдарта хүнүүдэйнгээ шэн габьяата хэрэгүүдээр советскэ арад омогорхоно. Манай үргэн олон һунгагшад нютагай Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудаар арадай түрүү хүбүүд ба басагадые дэбжүүлбэ. Тэдэнэй дунда суута слесарьнүүд, токарьнууд, инженернүүд, технигүүд, малшад, трактористнууд, комбайнернууд, багшанар, уранзохёолшод, эрдэмтэд, партийна, советскэ ба олониитын организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд олон.

Мастер-стахановец Гутарин М. И. (ПВЗ), суута ангуушан, эвенк Найканчин И Е. (Баунт), бригадир, Социалистическэ Ажалай Герой Тугутов Б. Т. (Иволга), түрүү тракторна бригадын бригадир Корытова А. Л. (Бичура), РСФСР-эй габьяата багша Дадуев И. Г. (Хори), сомсоведэй түрүүлэгшэ Очирова Б. О. (Хэжэнгэ), мяханай комбинадай директор Сарбаев М. И., ВКП(б)-гэй Пригороднэ райкомой секретарь Маслов К. Е., алдарта һаалишан Суворова С. П. (Кабанск), Советскэ Союзай Герой, колхозой правлениин түрүүлэгшэ Трофимов И. М. (Ярууна) ба республикын бусад хэдэн зуун алдарта хүнүүд аймагай, районно, городской, сельскэ, сомоной, поселково Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэбэ.

Һунгалтануудай урда тээхи суглаанууд боложо, депутадуудта кандидадуудые округ округтонь регистрацилха хүдэлмэри хаа хаанагүй дүүргэгдэбэ.

Тиимэһээ һунгуулиин кампаниин удаадахи шэнэ шатань эхилбэ. Дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудые депутадууд болгон һунгахын түлөө агитациие хэзээ хэзээнэйхиһээ үргэнөөр ябуулха гээшэ партийна организацинуудай, агитаторнуудай, пропагандистнарай, кандидадуудай түлөө агитаци хэхэ этигэмжэтэ нюурнуудай арюун нангин уялга болоно.

Партийна ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудай түлөө агитаци ябуулхадаа, бидэнэр манай Ленин—Сталинай партиин, советскэ правительствын, тэдэнэй бүгэдые илагша политикын түлөө, манай орондо коммунистическэ общество байгуулхын түлөө, манай шэнэ шэнэ гайхамшагта илалтануудай түлөө, советскэ арадай хүхюун сэнгэлиг ажабайдалай түлөө, эб найрамдалай түлөө агитаци ябуулнабди.

Депутадуудта кандидадуудай түлөө агитаци хэхэдээ, партийна организацинуудай зүгһөө ябуулагдадаг агитационно-политическэ хүдэлмэриин дүй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэхэнь шухала. Тиигээд, агитаторнууд, этигэмжэтэ нюурнууд болбол партийна организацинуудай ударидалга доро, тэдэнэй халуун туһаламжаар кандидадуудай түлөө идейно-политическэ талаараа гүн гүнзэгы агитаци үргэнөөр ябуулха ёһотой.

Энэ хэрэгтэ агитационно-политическэ хүдэлмэриин бүхы формонуудые хүсэдөөр хэрэглэхэ ёһотойбди. Хөөрэлдөө хэхэ, элидхэл ба лекцинүүдые уншаха, газетэ, листовко ба плакадуудые тарааха ба уншаха, һунгагшадай кандидадуудтай уулзалга үнгэргэхэ, тэрэндэ зорюулагдаһан суглаа, митинг хэхэ, ханын газетэнүүдые гаргаха, выставкэнүүдые эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Агитационно-политическэ хүдэлмэриин далайсань үдэрһөө үдэртэ үргэдэжэ байна. Һунгуулиин участогууд дээрэ агитпунктнууд байгуулагдаад, үни хүдэлмэрилжэ эхилээ. Партийна организацинууд агитаторнуудай тоое олошоруулан, тэдэнэй хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэн ударидана. Мүнөө манай республика дотор 15 мянга гаран агитаторнууд, пропагандистнар, элидхэлшэд хүдэлмэрилжэ, коммунистнуудай ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой шэнэ толотомо илалтын түлөө большевистскэ агитациие ябуулна.

Зарим газарта (Кударын, Закаменай, Заиграйн, Кяхтын аймагуудта) агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри үшөөл дутамагаар ябуулагдана, агитаторнуудай хүдэлмэридэ саг үргэлжэ туһалнагүй. Агитационно-политическэ хүдэлмэридэ байһан дутагдалнууд түргэнөөр, оперативнаар усадхагдаха ёһотой. Партийно-политическэ, олониитын хүдэлмэриие хаана һайнаар хүтэлбэрилнэб, тэндэл ёһотой илалта туйлагдадаг гэжэ партийна организацинууд, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэд, манай олон агитаторнууд хододоо һанан ябажа хүдэлмэрилхэ уялгатай.

Нютагай Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудай түлөө агитациие үргэнөөр ябуулжа, коммунистнуудай ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой шэнэ гайхамшагта илалтые хангая!

Колхозно город

Ороной агрогородуудые ба колхозно тосхонуудые барилгада бэлэдхэл дэлгэрһэн тухай шэнэ мэдээн РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи хүдөөгэй ба колхозно барилгануудай Главна Управленидэ абтана. Олон нютагуудта тиимэ барилга эхилээд, түргэн темпээр ябуулагдажа байна. Тус хүдэлмэридэ архитекторнууд, инженернүүд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд хабаадуулагданхай.

Зарим областьнуудта нютагай интеллигенциин түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн районно комиссинууд байгуулагдаа. Тэдэнэр хүдөөгэй ба колхозно барилгын генеральна түсэбүүдые, тосхонуудай түсэблэлгэ, байрын гэрнүүдэй, общественнэ байшангуудай проектнүүдые зохёоно. Смоленскэ областиин районно комиссинууд илангаяа эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Жэшээлхэдэ, Ярцевска райондохи комиссиин гэшүүд томодхогдоһон колхозуудта ябажа, барилгануудыень хаража үзөөд, ажахыгаа саашадань хүгжөөхэ арга боломжотой байна гэжэ тодорхойлоо.

Смоленскэ областиин бүхы районуудта байгуулагдаһан комиссинууд 700 тосхонуудай ажахын центрнүүдые проектировалээ, 16 тосхонуудай барилгын түсэбүүдые гүйсэд зохёогоо.

Колхозуудые томодхолготой дашарамдуулан, РСФСР-эй олон районуудтахи тиимэ комиссинууд хүдэлмэрилнэ.

(ТАСС).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

РСФСР-эй Арадай артист А. В. Свешниковые Ажалай Улаан тугай орденоор шагнаха тухай

Түрэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, советскэ хүгжэмэй искусствые хүгжөөхэ ба пропагандировалха хэрэгтэ элитэ ехэ габьяа харуулһанайнь түлөө РСФСР-эй Арадай артист Свешников Александр Васильевичые Ажалай Улаан тугай орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ
Н. ШВЕРНИК.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1950 оной ноябриин 24.

Удмуртска АССР-эй, промышленностиин, хүдөө ажахын, наукын, культурын ба искусствын хүдэлмэрилэгшэд орденууд ба медальнуудаар шагнагдаа

Удмуртска АССР-эй 30 жэлэй ойтойнь ба промышленность, хүдөө ажахы, наука, культура ба искусствые хүгжөөлгэдэ туйлаһан амжалтануудыень дашарамдуулан, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1950 оной ноябриин 24-нэй Указаар энэ республикын олон хүдэлмэрилэгшэд шагнагдаба.

Ленинэй орденоор—14 хүн, Ажалай Улаан тугай орденоор—62 хүн, «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор—169 хүн, «Ажалай шэн габьяагай түлөө» медаляар—132 хүн, «Ажалда шалгарһанай түлөө» медаляар—114 хүн шагнагдаба.

(ТАСС).

НЮТАГАЙ СОВЕДҮҮДТЭ ҺУНГАХА ҺУНГАЛТАНУУДАЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Улан-Удын Ленинэй ордента ПВЗ-гэй зэд шудхалгын цехынхид жэлэйнгээ түсэб сүм дүүргээд, мүнөө нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ бүри эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Тус цехын олонхи хүдэлмэришэд гэн габьяата ажалаараа стахановецуудай нэрэзэргэдэ хүртэбэ. Зураг дээрэ: гансал эрхим шанарай продукцинуудые үйлэдбэрилэн гаргадаг стахановец М Чимитов ажал дээрээ байна. Тэрэ хадаа халаан соогоо гурбан нормо дүүргэнэ. М. Минеевэй фото.

Шэнэ уялга абаба

Улан-Удын мяханай комбинадай розничо сетиин коллективэй гэшүүд эд бараанай эрьесэй түсэбые үнгэрһэн 10 һарын турша 110.5 процент дүүргэжэ, Октябриин 33 жэлэй ойе угтаһан байгаа. Мүнөө һунгалтануудай үдэр — декабриин 17 хүрэтэр жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэ уялга абанхай.

Эндэхи фабрика — кухниин хүдэлмэрилэгшэд пирожогуудые, котледүүдые хэхэ түсэбөө үдэр бури 120—150 процент дүүргэнэ. Һунгалтануудай үдэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ нүхэд Моисеева болон Гордеева гэгшэдэй бригаданууд түрүүлжэ ябана. Тус бригаданууд хэлэн пирожогуд, котледүүд һайн шанартай байдаг.

И. Гроссман.

Мүрысөөн үргэдэнэ

Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэн республикын потребкооперациин хүдэлмэрилэгшэд үнгэрэгшэ 10 һарын турша соо эд бараанай эрьесын түсэбһөө гадуур 2.956 мянган түхэриг гүрэнэй бюджедтэ оруулһан байгаа. Мүн энэ үедэ түүхэй эд худалдан абаха ба бэлэдхэхэ түсэб 108 процент дүүргэгдээ.

Энэ мүрысөөндэ Тарбагатайн, Баргажанай, Заиграйн, Түнхэнэй, Кударын, Иволгын, Яруунын, Кабанскын, Хэжэнгын ба Закаменай аймагуудай потребкооперациин хүдэлмэрилэгшэд түрүү һууринуудые эзэлжэ ябана.

Эрхимээр хүдэлмэрилһэн түрүү аймпотребсоюзуудай 55 хүдэлмэрилэгшэд Бурмонкоопсоюзай правлениин президиумэй болон потребкооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаба.

Д. Колмаков

Түрүү методые нэбтэрүүлнэ

Селенгинскэ уһан замай управлениин хүдэлмэрилэгшэд Сталинска шангай лауреат нүхэр Бурлаковой патриотическа үүсхэлые үргэнөөр дэмжэн, пароходууд болон баржануудые заводской заһабарилгагүйгөөр ерэхэ навигацида хэрэглэхын түлөө тэмсэнэ. Жэшээнь, «Маяковский» гэжэ пароходой комсомольско залуушуулай экипаж энэ үүсхэлые түрүүлэн дэмжэһэн байгаа.

Тиигэжэ гурбадахи жэлээ заводской заһабарилгагүйгөөр пароходоо ашаглан, ехэхэн хэмжээнэй гүрэнэй мүнгэ арбилаа. Тэрэшэлэн «10 лет Бурятии», «Шкирятов» пароходуудай ба №№ 41, 21, 14 ба 10 баржануудай команданууд заводской заһабарилгагүйгөөр ерэхэ жэлэйнгээ навигацида өөһэдынгөө пароходууд болон баржануудые түгэс бэлэн болгобо.

Эдэ бүхы амжалтануудые хайшан гэжэ туйлааб гэхэдэ, тэдэнэр навигациин үедэ пароходуудайнгаа хойноһоо техническэ харууһалга тон зүбөөр хэжэ, тэдэнэй механизм болон детальнуудые бүтэн бүринөөр ашаглан хэрэглэхэ болзорынь хэды дахин утадхажа шадаһан байгаа.

Нютагай Соведүүдтэ һунгалтануудые хэхэ үдэрые ажалай амжалтануудаар угтахаһаа гадна, патриот Бурлаковой үүсхэлые дэмжэхээр Селенгинскэ уһанзамайхид барандаа эрид шиидэнхэйнүүд.

А. Коратаева.

В. И. Ленинэй Зохёолнуудай гушан хоёрдохи том

В. И. Ленинэй Зохёолнуудай гушан хоёрдохи том ВКП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи Маркс — Энгельс—Ленинэй Институдаар хэблэлдэ бэлэдхэгдээд, хэблэгдэн гараба.

1920 оной декабриин 30-һаа 1921 оной августын 14 хүрэтэр В. И. Ленинэй бэшэһэн Зохёолнууд гушан хоёрдохи том дотор оробо.

Эдэ зохёолнууд болбол сэрэгэй коммунизмын политикаһаа шэнэ экономическа политикада орохо үедэ Ленинэй хэһэн партийна ба гүрэнэй ажал-ябуулгыень, большевистскэ парти болон Советскэ гүрэнөө тэрэнэй хүтэлбэрилһыень харуулна.

«Профессиональна союзуул тухай, мүнөө үеын байдал тухай ба Троцкиин алдуунууд тухай», «Партиин кризис», хадын хүдэлмэришэдэй Бүхэроссийска II съезд дээрэ профессиональна союзуудай үүргэ ба зорилгонууд тухай хэһэн элидхэл ба түгэсхэлэй үгэ, «Профсоюзууд тухай, мүнөө үеын байдал тухай ба Троцкиин ба Бухаринай алдуунууд тухай үшөө дахин» гэһэн брошюра, «Оёдолой промышленностиин хүдэлмэришэдэй Бүхэроссийска IV съезд дээрэ хэлэһэн үгэ» ба Ленинэй бусад статьянууд ба хэлэһэн үгэнүүд том дотор оронхой. Эдэ зохёолнууд дотороо Ленин болбол шэнэ условинуудта, арадай ажахые һэргээн бодхоохын тулада амгалан хүдэлмэридэ ороһон условинуудта арад зоной дунда партиин ябуулха хүдэлмэриин формонууд ба методүүдые үндэһэлэн зохёоно, социалистическэ байгуулалтын хэрэгтэ коммунизмын һургуули болгошо профсоюзуудай үүргэ ба зорилгонуудые тодорхойлно. Партиие забхайруулха, пролетариадай диктатурые ба Соведүүдтэ болон профсоюзуудта партиин хүтэлбэрилхы үүргые таһалдуулха гэжэ оролдоһон «хүдэлмэришэнэй оппозицида», «демократическа централистнуудта» ба «зүүнэй коммунистнуудта» эсэргүү эбсэшэгүй эрид тэмсэл ябуулха зуураа, Ленин болбол антипартийна бүлэглэлнүүдэй гол хүсэн болоһон троцкистнуудта эсэргүүгээр гол сохилтоёо шэглүүлнэ.

РКП(б)-гэй Х съезд дээрэ Ленинэй хэһэн элидхэлнүүл, хэлэһэн үгэнүүд, резолюцинуудай проектнүүд томой ехэхэн хубинь болоно. Тэдэнэр гэхэдэ: РКП(б)-гэй ЦК-гэй политическэ ажал-ябуулга тухай хэһэн тоосоон ба тэрээн тушаа хэлэһэн түгэсхэлэй үгэ, профессиональна союзууд тухай хэлэһэн үгэ, разверсткые натуральна налогоор һэлгэхэ тухай хэһэн элидхэл ба тэрээн тушаа хэлэһэн түгэсхэлэй үгэ, «Партиин единство тухай РКП(б)-гэй Х съездын резолюциин анха түрүүшын проект», «Манай партидахи синдикалистска ба анархистска хэлбэрил тухай РКП(б)-гэй Х съездын резолюциин анха түрүүшын проект», партиин единство ба анархо-синдикалистска хэлбэрил тухай хэһэн элидхэл ба тэрээн тушаа хэлэһэн түгэсхэлэй үгэ ба бусад болоно. Эдэ зохёолнууд хадаа партиин единствын түлөө, шэнэ экономическа үндэһэ һуури дээрэ таряашантай хэхэ хүдэлмэришэн ангиин союзые батадхахын түлөө, пролетариадай диктатурые бэхижүүлхын түлөө Ленинэй ябуулһан тэмсэлые тодорхойлон харуулна.

«Эдеэ хоолой налог тухай (шэнэ политикын удхашанар ба тэрэнэй условинууд)» гэһэн Ленинэй мэдээжэ брошюра том дотор ороо. Энэ брошюра дотороо Ленин болбол социалистическэ экономикын фундамент байгуулха арга хангаха байһан пролетарска гүрэнэй тусгаар политика, социализмые амжалтатайгаар байгуулха зам мүн байһан шэнэ экономическа политикые бүхы талаарнь үндэһэлэн харуулаа. Мүн энэ асуудалда том дотор хэблэгдэһэн бусад хэдэ хэдэн зохёолнууд зорюулагданхай, тэдэнэй тоодо: «РКП(б)-гэй Москвагай ба Московско губерниин ячейкэнүүдэй секретарьнуудай ба харюусалгата түлөөлэгшэдэй суглаан дээрэ эдеэ хоолой налог тухай хэһэн элидхэл», РКП(б)-гэй Бүхэроссийска Х конференци дээрэ эдеэ хоолой налог тухай хэһэн элидхэл ба тэрээн тушаа хэлэһэн түгэсхэлэй үгэ, граммофонно пластинканууд дээрэ бэшэгдэһэн үгэнүүд ба бусад оролсоно.

Ороной арадай ажахые түсэблэхэ ба эмхидхэхэ хэрэгые хүтэлбэрилһэн Ленинэй хүтэлбэриие харуулһан зохёолнууд том дотор ехэхэн һуури эзэлнэ. Тэдэнэр гэхэдэ: «Ажахын единэ түсэб тухай», нютагай советскэ эмхи зургаануудта үгэһэн Ажалай ба Оборонын Соведэй захяагай проект, «Нютагуудтахи экономическа органууд тухай ВЦИК-эй заседани дээрэ хэлэһэн үгэ», «Эдеэ хоолой Бүхэроссийска III зүблөөн дээрэ хэлэһэн үгэ» ба бусад болоно.

Том дотор ороһон хэдэ хэдэн документнүүд ба хэлэһэн үгэнүүд гүрэнэй аппарадые бүхэжүүлхын тулада, гүрэниие хүтэлбэрилгэдэ үргэн арад олониитые һургаха ба хабаадуулхын тулада Ленинэй хэһэн ажал-ябуулгые тодоор харуулна. Эдэнэй тоодо иимэ документнүүд хабаадана гэбэл: «Наркомпросой коммунистнууд-хүдэлмэрилэгшэдтэ ЦК-гэй директивэнүүд», «Наркомпросой хүдэлмэри тухай», «Металлистнуудай Московско үргэн конференци дээрэ хэлэһэн үгэ», «Хүдэлмэришэн ба таряашан депутадуудай Московско Соведэй пленумэй заседани дээрэ хэлэһэн үгэ», «Транспортна хүдэлмэришэдэй Бүхэроссийска съезд дээрэ хэлэһэн үгэ» ба бусад болоно.

Коммунистическэ Интернационалай III конгресс дээрэ Ленинэй хэһэн элидхэлнүүд, тезисүүд ба хэлэһэн үгэнүүд том дотор оронхой гэхэдэ: Коммунистическэ Интернационалай III конгресс дээрэ РКП(б)-гэй тактика тухай хэһэн элидхэлэй тезисүүд, итальянска асуудал тушаа хэлэһэн үгэ, Коммунистическэ Интернационалай тактикые хамгаалха тушаа хэлэһэн үгэ, РКП(б)-гэй тактика тухай хэһэн элидхэл. Эдэ документнүүд дотороо Ленин болбол ажалшан олониитые бэе тээшээ татан абаха тушаа коммунистическэ партинуудай зорилгонуудые ба тэдэнэй хүдэлмэриин методүүдые тодорхойлно.

Урдань В. И. Ленинэй зохёолнуудта ороогүй байһан 9 шэнэ документнүүд том дотор оронхой: «Таряашад тушаа тезисүүдэй уридшалһан набросок», «Хүдэлмэришэд ба ядаржа байгаа таряашадай байдалые һайжаруулха тухай резолюциин анха түрүүшын проект»; РКП(б)-гэй Х съезд дээрэ түлишын асуудал тушаа хэлэһэн үгэ ба дурадхал, ВЦСПС-эй коммунистическэ фракциин заседани дээрэ концессинүүд тухай хэһэн элидхэл, «И. В. Сталинда ба Политбюрогой бусад гэшүүдтэ эльгээһэн записка», «Гүрэнэй 1-дэхи автомобильна заводой завкомдо ба бүхы хүдэлмэришэдтэ» гэһэн документнүүд болоно. «Шэнэ экономическа политикын асуудалнууд тушаа резолюциин проект» түрүүшынхеэ хүсэдөөр хэблэгдэбэ. Эдэ бүхы зохёолнууд болбол ороной арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ, үргэн ажалша олониитын байдалые һайжаруулха асуудалнуудта зорюулагданхай.

«Академик И. П. Павловай ба тэрэнэй сотруднигуудай научна хүдэлмэриие хангаха условинууд тухай» гэһэн Арадай Комиссарнуудай Соведэй Тогтоол Зохёолнууд дотор түрүүшынхеэ хэблэгдэбэ Энэ тогтоол хадаа түрүү советскэ наукын хүгжэлтэ тухай Коммунистическэ партиин ба Советскэ правительствын анхарал оролдолгые эли тодоор харуулаа.

Фридрих Энгельс—уласхоорондын пролетариадай вождь ба багша

(Түрэһэн үдэрһөөнь хойшо 130 жэл болоһоной ойдо)

Карл Марксын үнэн сэхэ соратник ба хани нүхэр, научна коммунизмын үндэһэ табигшадай нэгэн Фридрих Энгельсын түрэһэнһөө хойшо 130 жэлэй ойнь 1950 оной ноябриин 28-да болобо.

Фридрих Энгельс Пруссиин Рейнскэ провинциин Бармен гэжэ городто 1820 оной ноябриин 28-да түрөө һэн. Бүд нэхэгшэ фабрикантын хүбүүн Энгельс хадаа оршон тойрон байгшадайнгаа ангиин мухар һүзэг баримталгада ба консервативно-билдагуушалгын идеологидонь эсэргүүсэн эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэһэн байна. Залуу Энгельсын бүхы һайшаалынь дарлагдагшад ба мүлжэгдэгшэдэй талада байгаа.

Энгельсын революционно-материалистическэ этигэл бэдолнуудынь Англида байжа үедэнь 1842—44 онуудай үеэр бүрилдөө юм. Тэндэ байхадаа Энгельс худалдаа наймаанай фермын албахаагшаар хүдэлмэрилхэ баатай болоһон байгаа. Политическэ ба социальна дарлалтада эсэргүүсэн бодоһон англиайска хүдэлмэришэдэй тэмсэлтэй танилсаад, Энгельс болбол пролетариадай түрүүшын олониитын, политическэ эмхидхэлтэй хүдэлөөн мүн байһан чартистска хүдэлөөндэ өөрөө эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан байна. Революционно демократ байһанаа Энгельс хадаа дүлэтэмэ пролетарска революционер-коммунист болоо һэн.

1845 ондо Энгельс болбол «Англидахи хүдэлмэришэн ангиин байдал» гэһэн өөрынгөө түрүүшын ехэ ном хэблэжэ гаргаһан байна.

1844 оной августын һүүлээр Энгельс Манчестерһээ Париж ерээд, Маркстай һайнаар танилсаһан байгаа. Энэ парижска уулзалгань тэдэнэй агуу ехэ хани барисаатайгаар ажаллалгадань эхи табяа һэн.

Энгельсын хододоо өөрынь мэдэрдэг ёһоор, хүтэлбэрилхы үүргэнь Маркста хабаатай байһан энэ творческо союзай түрүүшын аша үрэнь хадаа пролетарска революционно һургаалай ниитэ-теоретическэ, философско үндэһэ һууринуудые зохёоһон ябадал мүн байгаа. Энэ зорилгодоо зорюулан Маркс Энгельс хоёрой сугтаа бэшэһэн зохёолнууд гэхэдэ: «Святое семейство» (1844) ба «Немецкэ идеологи» (1845—46) болоно. Марксистска философиин—диалектическэ ба историческа материализмын гол үндэһэн заабаринуудые Маркс Энгельс хоёр найруулан дэбжүүлээд, энээгээрээ научна коммунизмын теоретическэ фундамент тодхоһон байна.

Маркс ба Энгельсын бүхы һургаалда адляар марксистска философи болбол дэлхэйн культурын агуу ехэ туйлалта мүн болоһон тула даа наука дотор ёһотой революци, буржуазна философуудай ба социологуудай ангиин-хизаарлагданги ойлгосонуудһаа эрид таһаран һалалга мүн байгаа.

Революционно теориингоо үндэһэ һууринуудые зохёохотойгоо хамта Маркс, Энгельс хадаа революционно пролетарска парти байгуулхын түлөө тэмсэл ябуулжа эхилһэн байха юм. Маркстай хамта Энгельс болбол пролетариадай уласхоорондын түрүүшын коммунистическэ организаци — «Коммунистнуудай союзые» үндэһэлэгшэ ба хүтэлбэрилэгшэ мүн байгаа. Маркс ба Энгельсын дурадхаһан ёһоор, «Коммунистнуудай союз» хадаа элдэб национальностьнуудай олон миллион ажалшадай дайшалхы уряа мүн болоһон «Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!» гэһэн агуу ехэ интернациональна уряае өөрынгөө уг зорилго болгон соносхоһон байна.

«Коммунистнуудай союзай» хоёрдохи конгрессэй даалгабаряар Маркс Энгельс хоёр 1848 оной февральда научна коммунизмын агуу ехэ программна документ — «Коммунистическэ партиин манифест» бэшэһэн ба тунхаглаһан байгаа. «Маркс Энгельс хоёр өөһэдынгөө «Манифестээр» эпохо байгуулаа юм» гэжэ нүхэр Сталин заагаа һэн.

1848 ондо Европодо буржуазно-демократическа революциин эхилхэдэ Энгельс болбол тэрэ үедэ Марксын хүтэлбэри доро Кельндэ хэблэгдэжэ байһан «Шэнэ рейнскэ газетын» редакторнуудай нэгэн болоһон байгаа.

Эхэ орондоо халуунаар инаглан дурладаг байһан Маркс, Энгельс хадаа Германиие реакционно прусска монархиин түхэлтэй болгохо ябадалда, тэрэниие агрессиин ба милитаризмын гуламта болгохо ябадалда эсэргүүсэн бүхы наһан сосгоо тэмсэһэн байна. Единэ демократическа германска республика байгуулха гэһэн эрилтэ 100 жэлэй саада тээ соносхоходоо марксизмын үндэһэ табигшад мүнөө эхин үрэеэ үгөөд байһан тэрэ үрһыень тариһан байгаа. Мүнөө үедэ эб найрамдалда дуратай Германска демократическа республика бии болоо. Агуу ехэ вождьнорой революционно ёһо заншалнуудые бодотоор үргэлжэлүүлэгшэд—шэнэ Германиин демократическа хүсэнүүд болбол хүсэн түгэлдэр Советскэ Союзай ба арадай демократиин оронуудай ахадүүгэй дэмжэлгэтэйгээр өөрынгөө орониие нэгэдүүлхын түлөө, тэрэнэй национальна бэеэ даанхай байхын түлөө тэмсэл ябуулжа байна.

1848—49 онуудай революциин дииллдэһэнэй һүүлээр Маркс Энгельс хоёр европейскэ континентын оронуудые орхижо, Англи уруу нүүхэ баатай болоһон юм. Реакциин хүндэ хүшэр жэлнүүдые тэдэнэр революционно байлдаануудай дүй дүршэлые ниитэлэн согсолхын тулада, революционно теориие саашадань хүгжөөхын тулада ашаглаһан байгаа. «Капитал» гэжэ өөрынгөө үндэһэн гол зохёол дээрэ Марксын эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилжэ байхадань, харин Энгельс хадаа 50-аад онуудта ба хойшонхи жэлнүүдтэ наукын эгээ олон янзын һалбаринуудые — философи, языкознани, түүхэ, естествознани ба бусадые эрид зоригтойгоор шэнжэлһэн байха юм. Наукын эдэ һалбаринуудые марксистска ёһоор зохёолгонь пролетариадай идейнэ зэбсэглэлгэдэ туһалһан байна.

Олон талаараа оюун бэлигтэй ба энциклопедическэ эрдэм һургаалтай Энгельс болбол марксистска наукада угаа ехэ оруулалта хэһэн байха юм. «Анти-Дюринг» (1876—77 онуудта бэшэгдээ), «Людвиг Фейербах» (1886), историческа материализм тухай бэшэгүүд гэһэн Энгельсын иимэнүүд зохёолнууд марксизмын научна литературын алтан фондо оронхой. 70—80-аад онуудта зохёоһон өөрынгөө «Байгаалиин диалектикэ» дотороо Энгельс хадаа тэрэ үеынгөө естествознаниин айхабтар ехэ туйлалтануудые философско ёһоор ниитэлэн согсолһон байна.

Энгельсын нугшэһэнэй һүүлээр наукын туйлаһан бүхы туйлалтые материалистическэ ёһоор ниитэлэн согсолхо хойшонхи агуу ехэ алхам имагтал В. И. Ленинэй ба И. В. Сталинай философско зохёолнууд дотор хэгдэһэн байна.

Түүхые материалистическэ ёһоор ойлгохо ябадал дээрэ үндэһэлһэн марксистска историческа наукые Энгельс эсэшэ сусашагүйгөөр зохёон байгуулаа. Эртэ урда сагай түүхын асуудалнуудта, ангита общество ба гүрэнэй бии бололгодо зорюулагдаһан «Бүлэнэрэй, үмсын зөөриин ба гүрэнэй бии бололго» гэһэн Энгельсын номые «...мүнөө сагай социализмын гол үндэһэн зохёолнуудай...» нэгэниинь мүн гэжэ Ленин нэрлэһэн байгаа. «Германидахи таряашанай дайн» гэжэ Энгельсын зохёол дотор, мүн тэрэнэй хэдэ хэдэн бусад зохёолнууд доторнь таряашантай хэхэ пролетариадай союзай шухала байһаниинь тайлбарилан тодорхойлогдоно.

Наукадахи эрэлхэг зоригтой новатор байһан Энгельс хадаа хуушаниие баримталгада ба сарсан тогтоошоһон зүйлдэ эсэргүүсэн, зарим-нэгэн теоретическэ заабаринуудые хубилашагүй ба хүдэлэшэгүй формулонууд болгохо ябадалда эсэргүүсэн саг үргэлжэ тэмсэдэг һэн. «Марксизм болбол догмо бэшэ, харин ябуулгын хүтэлбэри мүн юм» гэһэн суута сэсэн үгэ Энгельстэ хамаадана.

Энгельс хадаа реакцида эсэргүүсэн, тэрэниие хайра гамгүйгөөр шүүмжэлдэг һэн. Негрнүүдые боолшолгын тала баригшадые, Уолл-стридэй мүнөөнэй зонхилогшодой үбгэ эсэгэнэр — американска реакционернүүдые США-дахи граждаиска дайн тухай статьянууд дотороо уур сухалтайгаар буруушаан, бута сохиһон байха юм. Шунахай баяжалгын ба зэрлиг эгоизмын орон, капиталистическэ хэрэг ябуулагшадай республика мүн гэжэ капиталистическэ Америка тухай Энгельс дураа гутан хэлэдэг һэн. Мүн Англиин эзэрхэг ангинуудыешье Энгельс хододоо зэбүүрхэн шүүмжэлдэг байгаа.

Айхабтар ехэ теоретическэ хүдэлмэри ба публицистическэ ажал-ябуулга эрхилжэ байха зуураа, Маркс ба Энгельс бүхы оронуудай пролетарска хүдэлөөн хододоо практическа хүтэлбэрилдэг байба. Энгельс 1844 ондо Марксын байгуулһан уласхоорондын олониитын пролетарска организациин — 1-дэхи Интернационалай Генеральна Соведэй гэшүүн байһан юм.

Маркста адли баһа Энгельсшье али бүхы оппортунизмын эбсэшэгүй дайсаниинь байгаа.

1883 ондо Марксын нугшэһэнэй һүүлээр, Энгельс 12 жэл соо уласхоорондын пролетарска хүдэлөөн толгойлжо байгаа. Хэблэлдэ Марксын бэлэдхэжэ үрдеэгүй байһан «Капиталай» 2-хи ба 3-хи томуудые хэблэжэ гаргаха ба өөрынгөө теоретическэ зохёолнуудые зохёохо тушаа туйлай ехэ хүдэлмэри хэжэ байха зуураа, Энгельс болбол бүхы оронуудай социалистическэ партинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ үдэр бүри туйлай ехэ туһаламжа үзүүлдэг һэн.

Бүхы наһан соогоо Энгельс хадаа Россида айхабтар ехэ анхаралтайгаар хандаһан байха юм. Ород хэлэ ба литературые, ород арадай урданайнь түүхэтэ байдалые Энгельс ехэ һайнаар шудалһан байгаа. Маркста адляар мүн Энгельсшье ород арадай олохон түрүү ажал-ябуулагшадтай хани барисаатай байһан ба бэшэлсэдэг һэн.

Ородой агуу ехэ революционно демокрадууд Н. А. Добролюбов ба Н. Г. Чернышевскиин научна болон публицистическэ ажал-ябуулгыень Энгельс илангаяа үндэр дээгүүр сэгнэһэн байна. Иимэ гүнзэгы революционно ухаатаниие дэбжүүлһэн ород арадай оюун бэлигтэй байһыень Энгельс тэмдэглэдэг бэлэй.

Энгельс болбол Россида марксизмын хүрьһэнэй яажа бэлэдхэгдэжэ байһанай гэршэнь мүн байгаа. Ородой народничествын идеологуудай зарим алдуутай үзэлнүүдыень шүүмжэлхэ зуураа, Энгельс хадаа Россидахи түрүүшын марксистска организаци байһан «Ажалай сүлөөлэлгын» группын ажал-ябуулгада дүүрэн һайшаалтайгаар хандаһан юм.

Маркстал адляар мүн Энгельсшье хаанта засагта эсэргүүгээр Росси дотор болохоо байһан арадай революцида айхабтар ехэ удхашанар олгоһон байна. «Коммунистическэ манифестын» ород хэблэлдэ бэшэһэн оршол соогоо Маркс, Энгельс хадаа Россие Европодохи революционно хүдэлөөнэй түрүү отряд мүн гэжэ нэрлэһэн байгаа.

Эдэ үгэнүүдынь үнэн зүб байба Маркс ба Энгельсын агуу ехэ һургаалынь имагтал Россида үлэмжэ гүнзэгыгөөр хүлеэн абтаһан, саашадаа хүгжөөгдэһэн ба түрүүшынхёэ ажабайдалда бэелүүлэгдэһэн байгаа. Энгельсын наһа бараһан жэлдэ, 1895 ондо Росси дотор Маркс ба Энгельсын хэрэгэй агуу ехэ үргэлжэлүүлэгшэ В. И. Ленинэй революционно ажал-ябуулгань дэлгэржэ байба, мүн Кавказда Ленинэй гениальна соратник И. В. Сталин революционно тэмсэлшын алдарта замаа эхилһэн байгаа. Гениальна ухаатан ба революционернууд, түрүү наукын корифейнүүд Ленин, Сталин болбол империализмын эпоходохи пролетариадай ангиин тэмсэлэй дүй дүршэлые ниитэлэн согсолоод, марксистска наукые бүхы талаарнь хүгжөөгөө, тэрэниие шэнэ, үндэр шатада үргөө.

Марксистска теориие хүгжөөхэ зуураа, В. И. Ленин ба И. В. Сталин болбол монополистическэ болсхын урда тээхи капитализмын үедэ Маркс ба Энгельсын дэбжүүлһэн, марксистска теориин хуушарһан заабаринуудые шэнэ түүхэтэ үедэ таараха шэнэ заабаринуудаар һэлгэһэн байна.

Марксизм-ленинизмын баялигта Сталинай оруулһан үнэтэ оруулалтань үнэхөөрөө хизааргүй ехэ юм. Нүхэр Сталин болбол марксистско-ленинскэ теориин бүхы һалбаринуудые холо урагшань дабшуулаа.

Маркс — Энгельс — Ленин — Сталинай тугынь мүнөө бүхы дэлхэй дээрэ мандан намилзажа байна. Энэ илагдашагүй туг доро советскэ арад коммунизм тээшэ этигэл найдабаритайгаар дабшажа ябана, арадай демократиин оронуудта социалистическэ байгуулалта дэлгэржэ байна. Марксизм-ленинизмын мүнхэ идеянууд сүлөөлэгдэһэн Хитадта, геройческа корейскэ арадта, американо-английска дай һужэрөөгшэдые эсэргүүсэн эб найрамдалай, демократиин ба социализмын лагерьта СССР-ые тойрон нигтаран жагсаһан бүхы тэмсэлшэдтэ харгы замыень гэрэлтүүлнэ. Капитализм өөрынгөө эсэслэн хосоролго тээшэ ябажа ябана. Агуу ехэ Сталинска эпохо болбол бүхы дэлхэй дээрэ марксизм-ленинизмын дүүрэн илан мандалгын эпохо болон түүхэдэ ороһо байна.

Л. ГОЛЬМАН,
историческа наукануудай кандидат.

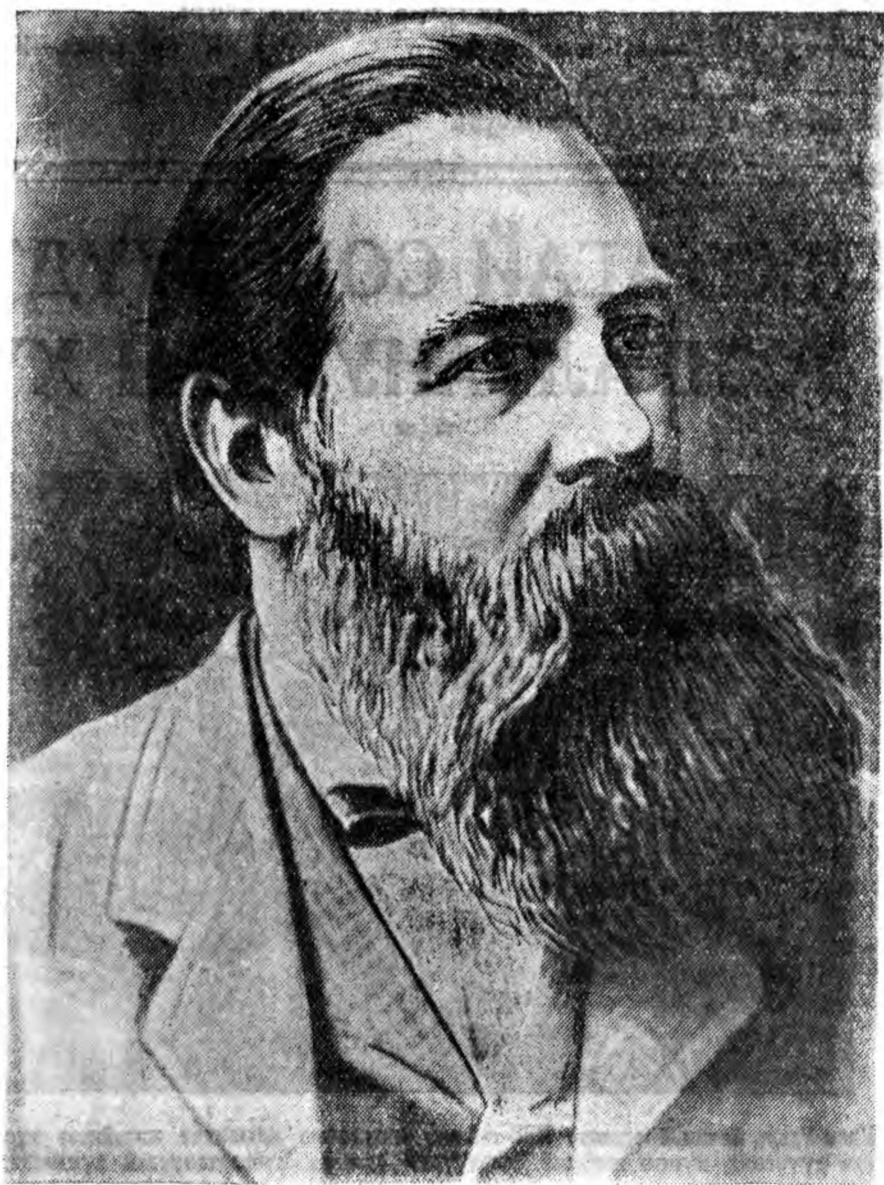

---

137 хөөрэлдөө үнгэргэбэ

Прибайкальска аймагай «Путь социализма» колхозой 8 комсомолецууд һунгагшадай дунда агитаторнуудаар хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр 10—10 айлнуудые даажа абаад, нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта зорюулагдаһан 137 хөөрэлдөөнүүдые һунгагшадай дунда үнгэргэбэ. Мүн эдэ комсомолецуудай хүсөөр 35 «дайшалхы хуудаһанууд» гаргагдаа. Агитаторнууд-комсомолецууд колхозойнгоо дэргэдэхи агитпунктын байшангые гоёогоо, мүн хүршэ колхоздоо энэ талаар туһална.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН"
2 1950 оной ноябриин 29.

Улан-Удэ городой түүхэ тухай лекци

Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгуулиин кампаниин үедэ ВКП(б)-гэй Улан-Удын горком ба райкомууд һунгагшадай дунда Улан-Удэ городой түүхэ ба тэрээнэй саашанхи хүгжэлтэ тухай һонирхолтой лекцинүүдые үнгэргэжэнь.

Һаяхан ВКП(б)-гэй Городской райкомой секретарь нүхэр Кирдяшкин һунгуулиин 5-хи участогай һунгагшадта «Улан-Удын түүхэ ба тэрээнэй саашанхи хүгжэлтэ» гэһэн темэтэй лекци уншаба. Городой түүхэ ба городтохи барилганууд тухай олон асуудалнуудтаа һунгагшад дэлгэрэнгы харюунуудые абаһан байна.

Лекциин һүүлээр «Зоригтой хүнүүд» гэжэ үнгэтэ фильм харуулагдаа.

П. Борькин.

КОММУНИСТНУУД БА ПАРТИЙНА БЭШЭ ХҮНҮҮДЭЙ СТАЛИНСКА БЛОГОЙ КАНДИДАДУУД

Советскэ патриотка

Анна Захаровна Янгутова 1936 ондо Улан-Удын педагогическа институт дүүргэжэ, ород хэлэ ба литература зааха багшын мэргэжэлтэй болоо һэн. Тиин хэдэн жэлдэ институтда һуралсажа багшын дипломтой болоод, институдһаа гарахадань, үхибүүдые коммунизмын сурталаар һургаха хүндэтэ ба алдарта ажалай үргэн зам тэрэнэй урда нээгдэбэ. Хориин аймагай Кульска тосхондохи долоон жэлэй һургуулида түрүүшынхеэ багшалха болоод, эдир залуу хүбүүд басагадые эрдэмдэ һургахын тула бүхы шадабаряа ба эрдэмээ гаргажа эхилбэ.

Уданшьегүй, Хориин дунда һургуулида багшалхаар дэбжүүлэгдэбэ. Тэрэнэй һургаһан олон һурагшад дээдэ һургуулинуудые дүүргэжэ, багшанар ба врачууд, инженернүүд ба агрономууд болоно.

Өөрынгөө ажалда бүхы зүрхэеэ, бүхы наһаяа үгэнгөөр, эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилжэ, Анна Захаровна һурагшадай ба багшанарай дунда тон ехэ хүндэтэй болоо һэн. Тэрэ болбол үргажа ябаһан залуу үетэниие коммунизмын сурталаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бүхы хаба шадалаа гамнангүй үгэһэнөөрөө зондоо хүндэтэй болоо.

ВКП(б)-гэй гэшүүн, эдэбхитэй багша Анна Захаровна Янгутова 1947 ондо партийна ба советскэ хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэхэ, ВКП(б)-гэй Обкомой дэргэдэхи 9 һарын курсада ород хэлэ ба литература заахаар дэбжүүлэгдэбэ. Мүн эндэшье хүдэлмэрилхэдөө курсантнуудта агуу ехэ ород хэлэ, классическа ба түрүү советскэ литература заажа, тэдэнэрэй дунда хүндэтэй болонхой.

Энэ курсые дүүргэһэн хэдэн олон партийна ба советскэ хүдэлмэрилэгшэд Анна Захаровнада үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэдэг байна.

Анна Захаровна гансал өөрынгөө урдахи даалгабариие дүүргэжэ ябадаггүй, харин уншагшадай конференцинүүдые ходо үнгэргэдэг, ниитын хүдэлмэридэ халуунаар хабаададаг юм. Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ обществын гэшүүн байха зуураа, нүхэр Янгутова Улан-Удэ городой ажалшадай дунда хододоо лекци уншадаг. Тэрэнэй лекциие ажалшад ехэ һонирхолтойгоор шагнадаг, асуудалнуудые һуража, тодо һонор харюунуудые абадаг байна. Һүүлэй үедэ нүхэр Янгутова «Советскэ хүнүүдэй шэнжэ шанар», «Языкознанида марксизм тухай» гэһэн лекцинүүдые уншаа.

Анна Захаровна Янгутова ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой гэшүүн юм. Байгша оной октябрь соо партийна ба советскэ хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэхэ, ВКП(б)-гэй Обкомой дэргэдэхи 9 һарын курсын дэргэдэхи партийна бюрогой секретариин орлогшоор һунгагдаа. Һаяхан тус курсын һурагшад Анна Захаровна Янгутовае һунгуулиин № 25 Городской округһоо Улан-Удын Городской Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлбэ.

О. Кодунская.

Түрүү колхозница

Агрипина Михайловна Загузинагай ажаһуудалай зам советскэ жиирэй эхэнэрнүүдэй ажаһуудалай замда адли юм. Тэрэ хадаа Иволгын аймагай Гурульба тосхоной дунда шадалтай таряашанай бүлэдэ түрэһэн байгаа. Нүхэр Загузина эхин һургуули дүүргэээд, 1930 он хүрэтэр эсэгынгээ ажахыда ажаллаһан байна.

1931 ондо энэ тосхондо хүдөө ажахын артель эмхидхэгдээ. Тиихэдэ Агрипинын түрэлхид түрүүшүүлэй тоодо колхоздо ороо һэн. Тэрэ үеһөө эхилжэ, Агрипина Загузинагай ажабайдалда шэнэ, золтой жаргалтай зам нээгдэһэн байгаа.

Колхозно ажабайдалай түрүүшын үдэрһөө эхилээд нүхэр Загузина болбол артелиингээ ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа ба мэргэжэл шадабаряа гаргаба. Агрипина Михайловна хадаа 15 жэлэй туршада соо жиирэй колхозницаар ажаллаха зуураа тэрээндэ даалгагдаһан ямаршье хэрэгые үнэн сэхээр дүүргэжэ байгаа.

Үшөө Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай боложо байхада, 1945 оной хабар колхозой правлениин нүхэр Загузинада огородно бригадын үрһэнэй звеное даалгаһан байха юм. Огородно культурын үрһөөр гансашье өөрынгөө колхозые бэшэ, мүн республикын бусад колхозуудые хангаха зорилго тэрээнэй урда табигдаһан байгаа. Энэ зорилгые бэелүүлхэ гээшэ хүнгэхэн хэрэг бэшэ байгаа. Гэбэшье, нүхэр Загузина унаһан малгайгаа абангүй ажаллажа ороо. Тэрэ хадаа өөһэдынгөө нүхэдтэй хамта һуралсал эмхидхэжэ, агрономуудһаа заабари абадаг, овощной культурын үрһэнэй түрүү звенонуудай дүй дүршэлые халан абадаг байба. Звеновод Загузинагай ба тэрэнэй звеногой гэшүүдэй стахановска ажал түрүүшын жэлһээ һайн үрэ харуулаа.

Энэ звено овощной культурын үрһэ үйлэдбэрилхэ даалгабаряа жэлһээ жэлдэ үлүүлэн дүүргэнэ.

1949 ондо Загузинагай звено овощной культурын 900 килограмм үрһэ гүрэндэ тушаагаа. Мүн 1950 ондо тус звено үрһэ үйлэдбэрилхэ даалгабаряа нилээд ехээр үлүүлэн дүүргээ.

Нүхэр Загузина колхозно ажахыгаа хүгжөөхын түлөө үнэн зүрхэнһөө оролдон, аһан шадалаараа ажаллана.

Тиимэһээ «Первое Мая» колхозой колхозникууд Агрипина Михайловна Загузинае ажалшадай депутадуудай Иволгын аймагай Соведэй депутадта кандидадаар нэгэн һаналаар дэбжүүлһэн байна.

Колхозой түрүүлэгшэ

Прибайкальска аймагай Карымска тосхоной ажалшадай һунгалтануудай урда тээхи суглаан дээрэ колхозой эрхим түрүүлэгшэ Никита Михайлович Боёв сельскэ Соведэй депутадта кандидадаар нэгэн дуугаар дэбжүүлэгдээд, мүнөө Турунтаевска сельскэ Соведэй депутадта кандидадаар һунгуулиин № 3 сельскэ округто регистрацилагдаба.

Никита Михайлович простой колхозник байһанаа, ажалаараа аймаг соогоо гэээдэнги байһан Чкаловай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин түрүүлэгшээр 1947 ондо һунгагдаһан байгаа.

Партиин гэшүүн нүхэр Боёв түбхын түрүүндэ колхозникуудай жаяг заршам һайжаруулан, колхозоо эмхидхэлэй талаар бэхижүүлжэ, колхозойнгоо ажахын бүхы һалбаринуудые нилээд хүгжөөхэ ябадал хангаһан байна.

Тус колхоз 1947 онһоо хойшо жэл бүридөө ажахынгаа түсэб болзорһоонь урид дүүргэнэ. Мүнөө ниитын малажалые хүгжөөхэ 1950 оной түсэбые аймаг дотороо хамагһаа түрүүн бүхы түрэлөөрнь дүүргэһэн байна. Мүн гаряа, овощь, үбһэ ба малажалай продуктнуудые тушааха гүрэнэйнгөө түсэбүүдые бүрин дүүргээд, таряа, овощь болон бусад продуктнуудые колхозникуудайнгаа ажалта үдэрнүүдтэ авансаар үгэжэ байна.

Нүхэр Боёв колхозойнгоо ажахые шадабаритайгаар эмхидхэдэг, колхозникуудайнгаа дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, өөрынгөө эрдэм бэлигые саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ байдаг юм. Эгээл иимэ үнэн сэхэ патриот тула даа нүхэр Н. М. Боёв һунгагшадай дунда хүндэтэй боложо, ажалшадай депутадуудай Турунтаевска сельскэ Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн байна.

Н. Бадмацыренова.

Ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской Соведэй депутадуудта кандидадууд

„БМАССР-эй ажалшадай депутадуудай аймагуудай, городской, городуудтахи районно, сельскэ, сомонуудай ба поселково Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануу тухай Дүримэй" 67 ба 69-дэхи статьянуудай үндэһөөр, общественнэ организацинуудаар ба ажалшадай общественнүүдээр дэбжүүлэгдэээ, ажалшадай депутадуудай городской Соведтэ һунгаха һунгуулиин окружной комиссинуудаар регистрацида абтаа

һунгуулиин № 1 округто—**Семенова** Вера Самойловна—1903 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй юрэнхы таһагые даагша, — БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хэрэгүүдые эрхилхэ Управлениин хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 2 округто—**Маркова** Тамара Максимовна—1908 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, театрально хүгжэмэй училищиин һургагша—Чайковскиин нэрэмжэтэ Бурят-Монголой театрально-хүгжэмэй училищиин һургагшадай ба һурагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 3 округто — **Хайдуков** Павел Иванович—1905 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, пединститудай математикын кафедрые даагша,—Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Бурят-Монголой гүрэнэй педагогическа институдай һургагшадай, студентнэрэй, хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 4 округто—**Попов** Иван Михайлович—1926 ондо түрэһэн, ВЛКСМ-эй гэшүүн, типографиин наборщик,—гостипографиин хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 5 округто — **Афанасьев** Сергей Мефольевич—1921 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой Обкомой секретарь,—Бурят-Монголой хүдөө ажахын техникумэй һургагшадай ба һурагшадай коллективһээ

һунгуулиин № 6 округто—**Очиров** Бадарма Аюшеевич—1916 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, «Бурят-Монголой Үнэн» газетын редакторай орлогшо, — «Бурят-Монголой Үнэн» газетын хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 7 округто—**Сидорычева** Надежда Петровна—1900 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, БМАССР-эй Гострудсберкассын ба госкредидэй управлениин оперативна таһагай начальник,—БМАССР-эй гострудсберкассын ба госкредидэй управлениин, гүрэнэй страхованиин Управлениин ба финанснуудай Министерствын коллективһээ.

һунгуулиин № 8 округто—**Андреев** Савелий Михайлович—1905 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, Улан-Удын педучилищиин директор,—Улан-Удын педучилищиин хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 9 округто — **Ветлужский** Феофан Тимофеевич—1906 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, гүрэнэй ород драмын театрын директор —гүрэнэй ород драмын театрын хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 10 округто—**Арская** Анастасия Авдеевна—1905 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, пединститудай ород хэлэнэй кафедрын һургагша,—Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Бурят-Монголой гүрэнэй пединститудай һургагшадай, студентнэрэй, хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 11 округто — **Мошкарёв** Пётр Георгиевич,—1911 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, БМАССР-эй прокуророй орлогшо, —БМАССР-эй прокуратурын, БМАССР-эй Верховно сүүдэй, юстициин Министерствын ба адвокадуудай коллегиин хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 12 округто — **Сахьянова** Лариса Петровна — 1928 ондо түрэһэн, ВЛКСМ-эй гэшүүн, Ленинэй орденто Бурят-Монголой Гүрэнэй оперо ба баледэй театрын солистка, — Ленинэй орденто Бурят-Монголой Гүрэнэй оперо ба баледэй театрын коллективһээ.

һунгуулиин № 13 округто — **Дорофеева-Коломеец** Федосия Александровна — 1923 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, типографиин наборщик-мастер, — гостипографиин хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 14 округто — **Шетин** Степан Михайлович — 1905 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, БМАССР-эй коммунальна ажахын Министр — Городской коммунальна ажахын таһагай ба городской гэр байрын управлениин хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 15 округто — **...усаева** Александра Ивановна — 1915 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, «Бурмонголлес» трестын түсэблэлгын таһагай начальнигай орлогшо — «Бурмонголлес» трестын хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ

һунгуулиин № 16 округто — **...тилов** Василий Иванович — 1898 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, зооветинститудай марксизм-ленинизмын үндэһэ һууринуудай кафедрые даагша, — Бурят-Монголой зооветинститудай научна хүдэлмэрилэгшэдэй ба студентнэрэй коллективһээ.

һунгуулиин № 17 округто — **Ставров** Петр Федорович, — 1896 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, «Труд» артелиин сабхиин цехые даагша, — инвалидуудай «Труд» артелиин коллективһээ.

һунгуулиин № 18 округто — **Сыденова** Антонина Николаевна 1915 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, басагадай № 4 һургуулиин багша, —басагадай долоонжэлэй № 4 һургуулиин багшанарай коллективһээ.

һунгуулиин № 19 округто — **Климов** Владимир Владимирович, 1916 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, радиоузелай начальник, —хэлхээ холбооной Управлениин городской радиоузелай ба «Союзтехрадиогой» отделениин хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 20 округто — **Петухова** Мария Даниловна — 1915 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, городской телефонно станциин телефонистка, — городской телефонно станциин хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 21 округто — **Русаков** Яков Иванович — 1877 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, автобусаар ябалгын контролер-ревизор, — БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи автоуправлениин, автотранспортна № 3 конторын хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 22 округто — **Попов** Николай Павлович — 1924 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, ажалшадай депутадуудай городской Соведэй исполкомой культурно-гэгээрэлэй таһагые даагша, — ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской Соведэй исполкомой хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 23 округто — **Корягина** Мария Федоровна — 1912 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, үхибүүдэй поликлиникые даагша, — Улан-Удэ городой үхибүүдэй поликлиникын ба яслинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 24 округто — **Матвеев** Евгений Васильевич — 1908 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, ГЭС-гэй электро-таһагай техник,—Улан-Удын городской электростанциин хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 25 округто — **Янгутова** Анна Захаровна — 1915 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, областной партийна курсануудай һургагша, — ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой дэргэдэхи областной партийна курсануудай һургагшадай, курсантнуудай ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 26 округто — **Солодов** Константин Иванович — 1905 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, Бурмонторгын директор, — Бурят-Монголой гүрэнэй худалдаа наймаанай управлениин хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 27 округто — **Сергеева** Зоя Игнатьевна — 1918 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, Бурят-Монголой госфилармониин оркестрын концертмейстер, — Бурят-Монголой гүрэнэй филармониин хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 28 округто — **Алимов** Галей Ахметович — 1902 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, горОНО-е даагша, — ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской Соведэй исполкомой хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 29 округто — **Хадалов** Петр Иннокентьевич — 1913 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, культурын научно-шэнжэлэлгын институдай директор, — культурын Бурят-Монголой научно-шэнжэлэлгын институдай хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 30 округто — **Тронов** Иван Федорович—1875 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, Соведүүдэй гостиницын директор, — Соведүүдэй гостиницын хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 31 округто — **Колмагорова** Мария Иннокентьевна — 1901 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, Горпромкомбинадай химическэ будалгын мастер, — Горпромкомбинадай хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 32 округто — **Окунева** Лидия Ефимовна. — 1920 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, республиканска санитарно эпидемиологическа станциин врач, — ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской Соведэй исполкомой хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 33 округто — **Степанова** Мария Николаевна — 1916 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгүүдые эрхилхэ управлениин инспектор, — Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекын хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 34 округто — **Балакина** Ольга Евгеньевна — 1924 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, багша, — Улан-Удын басагадай № 9 дунда һургуулиин хүдэлмэришэдэй, албахаагшадай ба һургагшадай суглаанһаа.

һунгуулиин № 35 округто — **Андресюк** Мариада Афанасьевна — 1915 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, Совпартактивай поликлиникын главна врач, — Улан-Удэ городой совпартактивай поликлиникын хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 36 округто — **Баханова** Зинаида Лайсаповна — 1914 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалидуудай госпиталиин хирургическа отделениин начальник, — Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалидуудай, Улан-Удэ городтохи госпиталиин хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 37 округто — **Шехов** Ефим Ионович — 1902 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, Дорстрой конторын харгы замай мастер, — Улан-Удэ городой горкомхозой харгы замай-барилгын конторын хүдэлмэришэдэй инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 38 округто—**Шевченко** Михаил Никитич—1897 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, Дорстрой конторын мастер-мостовщик, —Улан-Удэ городой горкомхозой харгы замай-барилгын конторын хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 39 округто—**Рогов** Николай Михайлович—1913 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой секретарь,—Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Бурят-Монголой гүрэнэй педагогическа институдай һургагшадай, студентнэрэй, хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 40 округто—**Цыдынжапов** Гомбожап Цыдынжапович — 1905 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо,—Ленинэй орденто Бурят-Монголой Гүрэнэй оперо ба баледэй театрын хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 41 округто—**Краснова** Мария Ивановна—1883 ондо түрэһэн, партийнабэшэ. № 1 һургуулиин багша,—Улан-Удэ городой хүбүүдэй № 1 дунда һургуулиин багшанарай коллективһээ.

һунгуулиин № 42 округто—**Полункин** Степан Петрович—1901 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, БМАССР-эй гүрэнэй аюулгүйе сахиха Министрын орлогшо, —БМАССР-эй МГБ-гэй милициин управлениин хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 43 округто—**Ким** Иннокентий Алексеевич—1909 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, ВКП(б)-гэй Горкомой секретарь,—Улан-Удын хүбүүдэй № 1 дунда һургуулиин багшанарай коллективһээ.

һунгуулиин № 44 округто—**Тимофеев** Иван Евсеевич—1902 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, БМАССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй Министерствын сотрудник, — БМАССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй Министерствын сотруднигуудай коллективһээ.

һунгуулиин № 45 округто— **Комиссаров** Владимир Алексеевич — 1922 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, ВЛКСМ-эй Улан-Удын Городской Комитедэй секретарь, — БМАССР-эй хэлхээ холбооной Управлениин почтово конторын хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 46 округто—**Бурдуковская** Екатерина Прокопьевна —1914 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, Улан-Удын № 3 дунда һургуулиин директор, — Улан-Удэ городой басагадай № 3 дунда һургуулиин хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 47 округто—**Грушевский** Иван Игнатьевич — 1906 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, «Росглавхлеб» гэжэ Бурят-Монголой трестые эрхилэгшэ, — Улан-Удын № 1 хлебозаводой ба «Росглавхлеб» гэжэ Бурят-Монголой трестын Управлениин хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 48 округто—**Бухарова** Зинаида Николаевна—1916 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, хизаар ороноо шэнжэлхэ республиканска музейн научна сотрудник,—БМАССР-эй хизаар ороноо шэнжэлхэ республиканска музейн научна сотруднигуудай ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 49 округто—**Очиров** Будажап Очирович—1917 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, БМАССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй Министрын орлогшо,—БМАССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй Министерствын сотруднигуудай коллективһээ.

һунгуулиин № 50 округто—**Томсон** Иван Александрович—1897 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, «Красный Восток» промартелиин мастер,—«Красный Восток» промартелиин гэшүүдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 51 округто—**Загорский** Виктор Иванович—1906 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, горэлектростанциин электроцехын начальник,—городской электростанциин хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 52 округто—**Забинова** Ольга Петровна—1915 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, республиканска ветбаклабораториин ветврач, — БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын аппарадай хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 53 округто — **Зеленовский** Петр Иванович—1914 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, городской электростанциин директор,—Улан-Удын городской электростанциин хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 54 округто—**Захарченко** Сергей Ульянович—1908 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, ажалшадай депутадуудай Городской районой райсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ,—Улан-Удын пивын заводой хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 55 округто—**Роговой** Василий Федорович—1916 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, Улан-Удын столовонуудай трестын директор,—Улан-Удын столовонуудай трестын хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 56 округто—**Хамаганов** Антон Халбаевич—1906 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, ВКП(б)-гэй Городской районой Райкомой секретарь,—Улан-Удын городской электростанциин хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 57 округто—**Панова** Ольга Ивановна—1924 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, БМАССР-эй элүүрые хамгаалха Министерствын инспектор,—БМАССР-эй элүүрые хамгаалха Министерствын хүдэлмэрилэгшэдэй суглаанһаа.

һунгуулиин № 58 округто—**Балдано** Намжил Гармаевич—1907 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, Бурят-Монголой Гүрэнэй передвижной драматическа театрын директор ба главна режиссер, —Бурят-Монголой Гүрэнэй передвижной драматическа театрын хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 59 округто—**Борисов** Николай Иванович—1902 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ, — Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 60 округто—**Филиппов** Василий Радионович—1913 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, зооветинститудай патофизиологиин кафедрые даагша, — Бурят-Монголой зооветинститудай научна хүдэлмэрилэгшэдэй ба студентнүүдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 61 округто **Рузавина** Галина Александровна—1916 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, Улан-Удын телеграфно-телефонно конторын телеграфистка,—Улан-Удэ городой телеграфно-телефонно конторын хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 62 округто — **Ветров** Василий Терентьевич — 1898 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, пединститудай естествознаниин, физикэ ба математикын факультедүүдэй декан, — Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Бурят-Монголой Гүрэнэй педагогическа институдай һургагшанарай студентнүүдэй, хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 63 округто — **Окладников** Александр Александрович — 1905 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, уранзураашэ, —Советскэ уранзураашадай Союзай, уранһайханай-үйлэдбэриин мастерскойнуудай ба зураглан харуулха искусствонуудай музейн хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 64 округто — **Новак** Станислав Мартынович — 1913 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, Улан-Удын почтово конторын начальник, — хэлхээ холбооной Улан-Удын почтово конторын хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай суглаанһаа.

һунгуулиин № 65 округто — **Доржиева** Очирма Гармаевна — 1913 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, «Кооператор-Комсомолец» артелиин хубиһа эсхэгшэ, — «Кооператор-Комсомолец» гэжэ олзоборилгын артелиин коллективһээ.

һунгуулиин № 66 округто — **Колмакова** Мария Григорьевна — 1917 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, ВКП(б)-гэй Горкомой партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһагые даагша, — ажалшадай депутадуудай Пригороднэ районой Соведэй хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 67 округто — **Черкашин** Михаил Иванович — 1911 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, Бурмонпромсоведэй управлениин түрүүлэгшын орлогшо, —«Коопгруд» промартелиин хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 68 округто — **Филимонов** Захар Тимофеевич — 1904 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, ажалшадай депутадуудай Пригороднэ районой райсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ, — Улан-Удын мяха-консервын комбинадай тарна механическа ба электроцехын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадһаа.

һунгуулиин № 69 округто — **Тыхеева** Софья Ананьевна — 1916 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, БМАССР-эй гэгээрэлэй министрын орлогшо, — республиканска бурятска дунда һургуулиин багшанарай коллективһээ.

һунгуулиин № 70 округто—**Маслов** Константин Ефимович — 1919 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, ВКП(б)-гэй Пригороднэ райкомой секретарь,—БМАССР-эй 25 жэлэй нэрэмжэтэ Улан-Удын сэмбын фабрикын хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 71 округто — **Бадмаева** Цендема Бадановна — 1916 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, «Кооператор-Комсомолец» промартелиин ларёгой продавец,—«Кооператор-Комсомолец» гэжэ олзоборилгын артелиин хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 72 округто — **Крылов** Герман Иосифович—1911 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, ажалшадай депутадуудай городской Соведэй гүйсэдкомой худалдаа-наймаанай таһагые даагша,—Бурмонторгын Пригороднэ отделениин хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 73 округто — **Бальжинова** Гарма—1908 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, модо урадхуулгын конторын модоурадхуулагша,—«Бурмонголлес» трестын Удинска модо урадхуулгын конторын хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 74 округто — **Паньков** Николай Афанасьевич — 1919 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, Улан-Удын Гортопсбыдэй ажахые даагша,—Улан-Удын гортопсбыдэй хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 75 округто — **Орлова** Ольга Яковлевна—1902 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, хэлэгүй дүлии үхибүүдэй һургуулиие даагша,—хэлэгүй дүлии үхибүүдэй һургуулиин хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ

һунгуулиин № 76 округто — **Малтугуев** Андрей Карпович — 1919 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, № 20 дунда һургуулиин багша, Улан Удэ городой № 20 дунда һургуулиин багшанарай коллективһээ.

һунгуулиин № 77 округто — **Шленская** Антонина Дмитриевна — 1908 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, хүүгэдэй больницын терапевтическэ отделениие даагша, — хүүгэдэй городской больницын хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 78 округто — **Тоглоева** Татьяна Григорьевна — 1916 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, республиканска бурятска дунда һургуулиин багша, — республиканска бурятска дунда һургуулиин багшанарай коллективһээ.

һунгуулиин № 79 округто — **Золотарева** Валентина Михайловна — 1922 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, № 19 эхин һургуулиин багша, — № 19 эхин һургуулиин багшанарай коллективһээ.

һунгуулиин № 80 округто — **Чередниченко** Петр Евстафьевич — 1903 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, «Бурят Монгольская правда» газетын харюусалгатай редактор, —«Бурмонголлес» трестын Удинска модо урадхуулгын конторын хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 81 округто — **Суворова** Вера Николаевна — 1931 ондо түрэһэн, партийнабэшэ сэмбын фабрикын бүд нэхэгшэ, — БМАССР-эй 25 жэлэй нэрэмжэтэ Улан-Удын сэмбын фабрикын хүдэлмэришэдэй инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 82 округто — **Паршин** Василий Федорович — 1915 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, сэмбын фабрикын директор, — БМАССР-эй 25 жэлэй нэрэмжэтэ Улан-Удын сэмбын фабрикын хүдэлмэришэдэй, инженернүүдэй, технигүүдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 83 округто— **Автушенко** Сергей Сергеевич — 1912 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, колхозно хүтэлбэрилхы кадрнуудай республиканска һургуулиин директор, — колхозно хүтэлбэрилхы кадрнуудай республиканска һургуулиин һургагшанар ба һурагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 84 округто —**Фефелова** Анна Савватеевна—1931 ондо түрэһэн, ВЛКСМ-эй гэшүүн, сэмбын фабрикын бүд нэхэгшэ, — БМАССР-эй 25 жэлэй нэрэмжэтэ сэмбын фабрикын хүдэлмэришэдэй, инженернүүдэй, технигүүдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 85 округто—**Бенкогенов** Иван Иванович—1895 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, материальна группын бухгалтер,—«Бурмонголлес» трестын Удинска модо урадхуулгын конторын хүдэлмэришэдэй, инженернүүдэй, технигүүдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 86 округто—**Бестужев** Леонид Николаевич—1909 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, ажалшадай депутадуудай городской Соведэй гүйсэдкомой финансова таһагые даагша,—Улан-Удын модоной заводой хүдэлмэришэдэй, инженернүүдэй, технигүүдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 87 округто —**Давыдова** Надежда Георгиевна—1915 ондо түрэһэн, ВКП(б)-гэй гэшүүн, ажалшадай депутадуудай городской Соведэй социальна тэдхэмжын таһагые даагша,—ажалшадай депутадуудай Пригороднэ райсоведэй хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

һунгуулиин № 88 округто—**Викентьев** Николай Николаевич — 1905 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, кузнец,— «Бурмонголлес» трестын Удинска модо урадхуулгын конторын хүдэлмэришэдэй, инженернүүдэй, технигүүдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

һунгуулиин № 89 округто— **Намсараева** Ольга Николаевна.—1913 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, түүхэй эдэй биржын мастер,—Улан-Удын модоной заводой хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай коллективһээ.

(Үргэлжэлэлынь удаадахи номерто гараха)

Ш. НИМБУЕВ

Октябриин туг доро

(ПОЭМЭ)

1. «ХҮБҮҮН, ХҮБҮҮН!..»

Юһэн зуун табадахи оной
Юрэ бусын хүйтэн үбэл...
Хэдэн мянган жэлэй мүльһэнэй
Хэмхэ буужа эхилһэн жэл...

* * *

Харанхы гээшэнь аргагүй,
Харгы алдабал олошогүй.
Һөөлдүү ярьяа хоолойтой
Нохой хусаад болиногүй.
Һөөгтэй түглын ара тээ
Шоно уляад һаланагүй.
Шара шубуун һүхирнэ
Шандага агнаһан.
Шуурга һалхин эшхэрнэ
Үдэшэ захалһан
Зуугаад жэлдэ хүдэлөөгүй
Гэр соо бүрэгэр, бүдэхи,
Зуухын галхан дорьбогүй
Һулаар носоно, һүлэмхи.
Гунигтайгаар ёолоно
Эзэн эхэнэр углуудаа,
Гурбан һамгад тойроно,
Байжа ядана бултуулаа.
Аймшагтай муухай,
Абяагүй дуугай
Үхэл ороод,
Үүдэ һахяад
Байна гэжэ һанамаар,
Бахардажа жэхымээр.
Һамгад баран тэбдэнхэй,
Ехын ехээр сошонхой.
Үхэхэнь гэжэ айшанхай,
Үгрэй сайхые хүлеэнхэй.
Хүйтэ сорьёно нюрга руунь,
Хүлһэ һабана һаншаг руунь.
Эзэн эхэнэр барһанаа
Ээлжээлэн эльбэнэ.
Энэ үедэ һанаһанаа
Әбдүүсэн гаргана:
—Үхэхэ түрэхэ адли гэжэ
Үнинһөө арад зон хэлсэгшэ.
Олые түрүүлээдш үзөө хүм,
Олые үхүүлээдш үзөө хүм,
Барагна ааб даа, бү айгты,
Баригты зүрхөө, даргты.
—Хоёр эгэшээ үнэшэрөөхэ
Үйлэгүй үрэ һаа гарана аабза,
Хоёр үхидөө үнэшэрөөхэ
Үйлэгүй эхэ һаа түрэнэ аабза.
—Амидыш гара—адли даа,
Үхэһэнш гара—адли даа.
Амидыш гараа һаа баянай
Барлаг боложо зобоно аабза,
Үхэһэнш гараа һаа үхөөрэй
Хүндыдэ тиниһээр хосорно аабза.

* * *

Үгы даа,
Үгы даа!
Эжы та юуш мэдэнэгүйт даа,
Мэдэхэш аргатнай үгыл даа!
Саг болгон
Сагаараа байдаггүйл,
Сахилза
Хүхөөрөө һуудаггүйл.
Мүнхэ һайхан наранай
Мандахань холо бэшэл.
Мүлжэгшэдэй засагай
Хосорхонь холо бэшэл.
Амиды үрэ түрэг лэ,
Алтан дэлхэйе хараг лэ.
Гараха нара уттаг лэ,
Ерэхэ жаргал эдлэг лэ.
Холхой баянайда хододоо
Барлаг ябажа зобоһон,
Хохирынь обоолжо хүлэрөөд,
Хадхаляатажа үхэһэн
Эсэгынгээ үһөө нэхэг лэ,
Эрэлхэг, ухаалиг ябаг лэ,
Шэнэ дэлхэйн
Эзэниинь болог лэ,
Шэн зоригтоной
Нэгэниинь болог лэ!..

* * *

Хохир дээрэ
Хүбүүн унашаба,
Хонгёо шангаар
Гэнтэ шашхашаба.
Үүдэ һахиһан
Үхэлшье үхэшэбэ.
Үхэл диилэһэн
Эхэшье энеэшэбэ.
Гэр соонь баяр бадаршаба,
Гэргэд, һамгад хүхишэбэ.
— Хүбүүн лөө!
— Хүбүүн бэеэрээ!
— Нээрээ гү?!
— Нээрээ, нээрээ!..
— Золтой, жаргалтай,
Зоригтой, баяртай
Хүн болоорой, хүбүүхэн!
— Үрүүд ехэтэй,
Ухаа утатай,
Аюулай тулабал айдаггүй,
Дабаа хараад далдирдаггүй,
Зориһоноо абадаг,
Хүсэһэндөө хүрэдэг
Хүн болоорой, хүбүүхэн!
— Үнэн сэхэ,
Үнэр баян,
Ута наһатай,
Удаан жаргалтай,
Олондоо туһатай,
Орондоо алдартай
Хүн болоорой,
Зол эдлээрэй!..
Хүбүүнэй эхын шарай
Баяр золоор толорбо,
Хүлһэеэ тэрэ арай
Гэжэ аршаад, миһэрбэ:
— Юрөөлөөртнай болтогой,
Хүсэһөөртнай болоһой!

2. БАЯНАЙ БАРЛАГ

Олон хониной саада тээ
Орбойходоно юумэхэн.
Хартаганаахан гү хүдөөгэй?
Шулуухан гү обогорхон?
Хүн лэ тэрэтнай, харыт,
Хүдэлхыень обёорыт.
Мүнөө баянай барлаг лэ,
Ерэхэ сагай эзэн лэ!..
Үбдэгтөө бүглэрхэй үмдэтэй,
Тохоногтоо соорхой самсатай,
Хүлдөө годон шархитай,
Хүдэр шииираг бэетэй
Хониншон Доржи дуулана,
Гунигтайгаар дуулана.
Оршон тойроноо харана,
Орон дэлхэйгээ шэртэнэ:
Орьёл үндэр ууланууд
Сэнхиилдэн хүхэрнэ,
Огторгойдо үүлэнүүд
Аалиханаар тамарна.
Нуурай һайхан долгиндо
Нугаһахануул туугдана,
Хуурай саада эрьедэнь
Хооһон лодко далюутана.
Хушан шарахан нямняада
Зэрлиг зүгы бүхынэ.
Хурдан һомон далита
Хараасгайхан хиидэнэ.
Дуулан байтараа унашаба
Булжамуурхан тэнгэриһээ,
Дахяад һөөргөө дэгдэшэбэ
Үшөөл гоёор дуулахаяа,
Ганса газар тэнсэшэбэ,
Хиидэ уятай юумэндэл,
Гоёор дуулан уншашаба
Нюуса шүлэгөө хангюурдан.
Шоргоолзонууд бусална,
Гэрээ заһана, һэлгэлдэн,
Даргайханууд хүдэлнэ
Доржи тухай шэбэнэлдэн...
Орон нютагаа харахадаа
Урмашана хүбүүхэн,
Урмашан ханажа байхадаа
Миһэлзэнэ хүбүүхэн.
Уданшьегүй нюдэнүүднь
Уһатажа эхилнэ,
Һайхан хүүгэн уралнууднь
Һалганажа захална.
Хүйтэн мүльһэн
Зүрхынь хайрана,
Халуун түмэр
Нюргынь дайрана.
Хабан хамартай,
Хара шарайтай,
Шоно нюдэтэй,
Шара шүдэтэй
Холхой урдаһаань
Ерэхэдэл гэнэ
Хүзүүн дээрэһээнь
Бажуухадал гэнэ...
Тархи уруугаа
Ташуурдуулһанаа һанана,
Үбсүү уруугаа
Үтьхэлүүлһэнээ һанана.
Шүдөө зуугаад,
Зүрхөө баряад,
Уйладаггүйгөө һанана,
Омогорхожо баясана.
«Эсэгынгээ үри түлэнгүйгөөр
Эндэһээ хэзээш тонилхогүйш.
Ошоо хадаш
Ургалжа барихаб,
Нохойн гэнжээр
Шэрэжэ асархаб.
Хуулиин урда
Зогсоожо һалахаб,
Хуухынш үһэ
Зулгаажа хаяхаб!..»
Гэжэ Холхойн хашхарһынь,
Гэнжэ шүүрээд бодоһынь
Һанаад хорониинь бусална,
Шүдөө хабиран һанана:
«Ай халагни, нохойе—
Адаг, тэнэг Холхойе
Бахалуурдажа алаһайб,
Дэбһээд нүхэ руу хаяһайб!..»

* * *

Хүбүүн, хүбүүн шагныш,
Хадуун бүхөөр абыш:
Гэрэлтэ наран
Гаруута байнал,
Арадай засаг
Тогтуута байнал.
Хүлеэжэ ши бү ядыш,
Хүсөө нэмээжэ ябыш.
Ангиин тэмсэлдэ
Бэеэ зэһыш,
Агуу илалта
угтан бодыш!..

(*Үргэлжэлэлынь хожом гараха*).

ООН-эй Генеральна Ассамблейн 5-дахи сесси

Политическэ комитедэй ноябриин 21-нэй, 22-ой 23-най ба 24-нэй заседанинууд дээрэ

Ноябриин 21-нэй заседани дээрэ политическэ комитет болбол «Хани барисаан ба союз тухай 1945 оной хитадай договорые Советскэ Союзай эбдэһэн ба ООН-эй Уставые Советскэ Союзай эбдэһэн ушарһаа Хитадай политическэ бэеэ даанхай байдалда ба территориальна бүрин бүтэн байха ябадалда болон Дальна Восток дээрэхи эб найрамдалда аюул» тохёолдоо гэжэ хардаһан гоминдановска хардалгые хаража эхилээ.

СССР-эй түлөөлэгшэ Я. А. Малик үгэ хэлэбэ. Советскэ Союзай делегаци гоминдановецуудай хардалгын бодото удхые Генеральна Ассамблейн 4-дэхи сесси дээрэ элирүүлһэн юм гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Гоминдановска хардалга хадаа худал хуурмаг зүйл дээрэ ба баримтануудые хазагайруулха ябадал дээрэ үндэһэлэгдэһэн байна. Маньчжуриин экономикые бэедээ татажа абаха эрмэлзэлгэ советскэ правительствода бии гэжэ харуулхые һэдэһэн ябадал эндэ харагдана. СССР-эй ба Хитадай арадай республикын хоорондо 1950 оной февралиин 14-дэ баталагдаһан хэлсээн тухай комитедтэ һануулжа, СССР-эй түлөөлэгшэ иимэ һэдэлгын бүрин үндэһэгүй байһые харуулаа. Тус хэлсээнэй ёһоор, СССР хадаа Хитадай Чанчуньска түмэр замые хамтадаа ударидаха талаар өөрынгөө бүхы эрхэнүүдые тус замда хамаатай бүхы эд зөөритэй хамтадань, мүн Порт-Артур гэжэ далайн-сэрэгэй базын райондохи барилгануудые Хитадай арадай республикын правительствын бүрин мэдэлдэ үгэхые зүбшөөһэн байгаа.

Маньчжурида 1945—46 онуудта тэрэ үеын хитадай правительствын засаг түрые һэргээн бодхоохо ябадалда советскэ правительство һаад хэһэн хэбэртэй гоминдановска түлөөлэгшын хардалгата нүгөө нэгэн мэдүүлгые Малик элирүүлээ. Советскэ командовани өөһэдынгөө сэрэгүүдые болзор соонь Маньчжуриһаа гаргахаар бэлэн байһан ба Маньчжурида бии болоһон оршон байдалые хараада абажа, Хитадай правительство советскэ сэрэгүүдэй тэндэһээ гараха ябадал хойшолуулхыень советскэ правительствые өөрөө гуйһан юм гэжэ харуулһан документальна мэдээнүүдые СССР-эй түлөөлэгшэ дурсаба.

Арадай-сүлөөлэлгын армиие буу зэбсэгээр хангаха тушаа Советскэ Союзай адресаар хэгдэһэн хардалгата гэмнэлгэ тухай тодорхойгоор хэлэбэ. Гоминдановска түлөөлэгшэдэй мэдэрэлгые ба США-гэй Гүрэнэй департаментын «сагаан ном» гэдэг дотор хэлэгдэһэн материалнуудые хэрэглэн, Малик хадаа Хитадай Арадай-сүлөөлэлгын арми болбол гоминдановска бүлэгтэ США-гэй олгоһон буу зэбсэгээр хангагдажа байһан юм гэжэ харуулаа.

Малигай үгэ хэлэһэнэй һүүлээр, үгэ буляалдаан боложо, гоминдановецын оруулһан дурадхалнууд, тэрэшэлэн энэ резолюци соо хараалагдаһан комиссиие ООН-эй ямар органойнь дэргэдэ ба ямар составтайгаар эмхидхэхэб гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Ноябриин 22-то үргэлжэлһэн үгэ буляалдаан хадаа антисоветскэ элдэб янзын аашануудые хэхэ талаар США-гэй үнэн соратнигууд Англи, Канада ба Австрали болбол гоминдановска хардалгые саашань хаража үзэхэ ябадалые элеэр буруушааһан байна.

Ноябриин 23-най заседани дээрэ Советскэ Союзай түлөөлэгшэ Я. А. Малик үгэ хэлэбэ. Политическэ комитедтэ гоминдановска хардалга тушаа болоһон үгэ буляалдаанай үедэ хоёр хараа бодол бии болоо гэжэ Малик тэмдэглэбэ. Энээниие зүбшэн хэлсэхэ ябадалда сагые дэмы гээхэ ушарһаа, энэ асуудал болюулагдаха ёһотой гэжэ олонхи делегацинууд тоолоно. Нүгөө талаһаа, США-гэй делегаци гоминдановска бүлэгэй түлөөлэгшэдтэй хамтадаа гоминдановска хардалгые абархын тула угаа ехэ хүсэлэлгэ гаргана.

Тэрэнэй һүүлээр үгэ хэлэһэн гоминдановска бүлэгэй түлөөлэгшэ Цзян Тин-фу өөрынгөө резолюциин проектын бутаран һалаһаниие мэдэрхэ баатай болоо. Сириин резолюциин проектые дэмжэн, өөрынгөө проектые зүбшэн хэлсэлгые болюулнаб гэжэ гоминдановец мэдүүлбэ.

Ассамблей хадаа гоминдановска ёһо журамда «моральна дэмжэлгэ» хүргэхэ ёһотой гэжэ мэдүүлээд, шэнэзеландска түлөөлэгшэ Берендсен болбол Сириин резолюциин проект һайшаахыень комитедые уряалба.

Тэрэнэй һүүлээр Сальвадорой түлөөлэгшэ үгэ хэлэжэ, резолюциин энэ проектын болюулагдаһантай дашарамдуулан, тэрэнэй делегаци резолюциин тусхай проект болгон, энэ проектдэ заһабари оруулна гэжэ соносхобо.

Англиин түлөөлэгшын үгэ хэлэһэнэй һүүлээр, үгэ буляалдаан зогсоогдобо. Комитет голосовани хэжэ эхилээ.

Сессинүүд хоорондын комитедтэ гоминдановска хардалгые дахин дамжуулан үгэхые хараалһан Сириин резолюциин проект түрүүлэн голосовалагдаба. Энэ проект олонхи 35 голосоор абтаа.

Тэрэнэй һүүлээр Сальвадорой резолюциин проект голосованида табигдажа, олонхи 38 голосоор абтаһан байна.

Энээгээр гоминдановска хардалгые зүбшэн хэлсэлгэ дүүрэә.

«Хитадта эсэргүү США-гэй агрессии тушаа СССР-эй протест» гэһэн нэрээр Генеральна Ассамблейн табадахи сессиин зүблэхэ зүйлдэ оруулагдаһан асуудалые— Хитадта эсэргүү американска агресси тухай асуудалые политическэ комитет ноябриин 24-нэй заседани дээрэ зүбшэн хэлсээ.

Хитадай арадай республикын арадай Центральна правительство тушаа тэдэнэй правительствонуудай хараа бодолдо хэдэн харша зүйл байбашье, Эквадорой, Австралиин ба Сириин түлөөлэгшэд «Хитадта эсэргүү США-гэй агресси тушаа СССР-эй протест» гэһэн асуудалые зүбшэн хэлсэхэ үедэ комитедэй заседанида Хитадай арадай республикын арадай Центральна правительствын түлөөлэгшэдые уриха тухай СССР-эй делегациин резолюциин проектые түрүүлэн голосовалхабди гэжэ мэдүүлбэ.

СССР-эй делегациин резолюциин проектые дэмжэжэ, Польшын түлөөлэгшэ Кац-сухи үгэ хэлэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр политическэ комитет советскэ делегациин дурадхалые 30 голосоор һайшааба. Буруушаажа 8 делегаци голосовалаа, 22 делегаци һаналаа барибаа.

(ТАСС).

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин ноябриин 26-да дамжуулһан мэдээсэл соо иигэжэ хэлэгдэнэ: фронтын бүхы участогууд дээрэ Арадай армиин сэрэгүүд эзэлжэ байһан рубежүүд дээрээ американска ба урда-корейскэ сэрэгүүдтэ эсэргүү байлдаануудые хэбэ.

Анчжуһаа (Ансю) ба Токусенһээ хойгуурхи районуудта Арадай армиин сэрэгүүд дайсанай атакануудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохёо.

Арадай армиин частьнууд зүүн эрье дээрэ Рананһаа хойгуур хамгаалгын байлдаануудые хэбэ.

* * *

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин ноябриин 27-до дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэгдэһэнэй ёһоор, фронтын бүхы участогууд дээрэ Арадай армиин сэрэгүүд американска ба урда-корейскэ сэрэгүүдтэ эсэргүү байлдаануудые хэбэ.

Анчжугай (Ансю) Токусенэй районуудта Арадай армиин сэрэгүүд дайсанай атакануудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохёо.

Зарим участогууд дээрэ американска ба урда-корейскэ сэрэгүүд ехэ гээлтэ хоролгонуудта орожо, урагшаа намнагдаа.

Д. ГУНЗЫНОВ

ЮРЫН НЭГЭН ҮДЭШЭ

(РАССКАЗ)

Намарай дулаахан үдэшэ. «Коммунизм» колхозой центр мянган электро-лампочкануудаа яларуулшанхай, холоһоо харахада нилээд томохон город гэжэ адлишаан һанахаар.

Ужамхан нютагнай ургасатай даа,
Урмашан хуряахаар үрэжэлтэй даа,
Олонхон нүхэднай омогтой даа,
Улаахан тугайнгаа ордентой даа,—гэһэн

дууе дуулалдаһаар хүхюу янзын хэдэн залуу хүнүүд тэндэ байһан нэгэ гэрэй хажууда ерэнэ. Тэрэ гэрэйнь улица тээхи нээмэл гурбан сонхын уран гоёор сэсэгтүүлэн оёгдоһон саб сагаан хүшэгэнүүд тэдэниие урижа даллажа байһан шэнгеэр нааша саашаа налбана.

—Инженер, садовод Гэрэлтэмнай гэрэлтэй лампаяа носоожорхёод, сонхоёо нээжэрхёод, гэр соогоо гэдэргээ хаража, миин хэбтээгүй ёһотой, юухэнээ хэжэ һууна хаб,—гэжэ мүнөө хүнүүдэй дундаһаа нэгэниинь хүхюугээр энеэбхилэн дуугараад, тэрэ нээлтэтэй сонхонуудай тэгэндэхидэнь ошожо, хүшэгыень хоёр тээшэнь иран энеэбхилжэ:

—Хүлисэгты,—гэнэ. Саанаһаань, энгэртээ хараасгай шубуу оёһон хүхэ самсатай, елэгэр хара үһэеэ баруун дүрэ тээшээ даран һамнаһан, үндэр бэетэй хүн буруу хаража һууһанаа эрьелдэн наашаа харана. Энэ хадаа хори гарамгай наһанай хүн. Тиигээд нара һалхинда боролонги урихан сэбэр шарайгаар энеэбхилэн бүришье илдам боложо нэгэндэ хандана. Стол дээрэнь хайша хайшаа метр тухай саарһан дэлгээгдэнхэй, тэрэнэй хажуугаар элдэб нарин зурагай «зэр зэмсэгүүд»—горьтог, ресфедер ба бусад, хара, улаан, хүхэ тушь бэхэнүүд, карандашнууд гэхэ мэтэ харагдана. Гэр соонь нюдэ һаргама гэрэлтэй электрын томо лампа яларна. Энэ хүнэй ямар нэгэн зураг зуража һууһаниинь мэдэгдэнэ. Энэ Гэрэлтэ һаяхан дээдэ һургуули дүүргэжэ ерэһэн байгаа. Тиигээд мүнөө өөрынгөө «Коммунизм» колхозой барилгын бригадын бригадир болонхой.

—Танайда орожо болохо гү? Харин, бидэнэршни оломди,—гэжэ сонходохи хүн Гэрэлтын үгэ хэлэжэ үрьдөөдүйдэ асууна. Эдэнэр хадаа инженер Гэрэлтэтэй бага наһанһаа ехэл ойрын нүхэд байһан байгаа.

—Болохо, болохо, зүгөөр үүдээрэмнай,—гэжэ шогтойгоор дуугарһанай һүүлдэ, ондоо комнато соо юумэ оёжо һууһан һамгандаа хандан: — Валя, айлшадые угтажа абыш. Минии инаг нүхэдүүд сонходомнай ерээд байнал. Хэрбээ удаараа һаашни сонхоорнай орожо болохонь лэ,—гэжэ баһал эльгэ хатан хүхинэ.

—Мама, би тантай хамта айлшадаа угталсахамни, болохо гү? Папа, болохо гү?—гэжэ хэдэн жэлэй саана Гэрэлтын эсэгэ Тэгшэ үбгэнэй Гэрэлтээ дүүтэй болгохомни гэжэ хэлэшэ һанашагүй аюул cooһoo үргэлжэ асарһан найма наһатай, тиигээд шаб-шарахан үһэтэй, хөөрэхэн ород шарайтай басаган столой саана «Хэн болохомни ааб» гэжэ ном уншажа һуутараа, номоо хажуу тээшэнь хаяжархёод, Валиин хажууда гүйжэ ерэнэ.

— Ши Катюша, номоо уншажа дүүргээ гүш?

—Дүүргээ, дүүргээ.

—Зай, тиигэбэл айлшадаа угталсахадашни болохо,—гэжэрхёод, Валя хажуудаа Катюшаяа дахуулжа ошоод, үүдээ нээжэ айлшадаа угтана. Гэрэлтэ стол дээрэхи саарһаяа, «зэр зэмсэгүүдээ» хуряан абажа, номуудайнгаа этажеркэ дээрэ табижархёод, юу хэжэ байһанаа мүнөөхи нүхэдһөө нюуһан түхэлтэй болон байгаа һэн.

Газааһаа колхозой зоотехник Балдан, һаалишан Хандама басаган, тариаанажалай бригадир Сэнгэ гэһэнүүд орожо ерэбэ. Катюша тэдэниие абынгаа хүдэлмэриин комнато руу дахуулан, угаа ехэ харюусалгатай хүн хэбэртэй:—айлшад эндэ орогты, — гээд урижа оруулна, гүйжэ ябаад, туд бүридэнь стулнуудые табижа үгэнэ.

—Зай, Гэрэлтэ, иимэ гоё һайхан үдэшэ гэртээ һуужа байхаар ямар тиимэ шухала ажал хэжэ байтаршни һаатуулбабибди, — гэжэ сонхоор шагаагаад, «хүлисэгты» гэжэ хэлээшэ зоотехник Балданай хамагһаа түрүүн дуу гарахадань, хажууһаань тодожо абаад Хандама басаган:

—Гэрэлтэ Тэгшыевич заабол нэгэ ажал хэжэ һууһан байха,—гэжэрхёод, баһа һамган тээшэнь хаража,—Валентина Сергеевна кружевагаа оёжол һуугаа ёһотой даа, —гэжэ энеэбхилэн дуугарһанай һүүлээр Валя тээшэ ошоно. Валя урдаһаань энеэбхилэн:

—Кружева оёхо туха огто олдоногүйл. Гэрэлтэ Тэгшыевични агнуурида гарахамни гээд, агнууриин хубсаһа оёжо аса гэнэ. Тиигээд тэрээнииень оёжо байнаб, — гэжэ энеэнэ. Валентина болбол Хорини аймагта түрэһэн юм. Тиигээд Москвада сэмбэ ковёр оёхо һургуулида һуража байтараа, Гэрэлтэтэй танилсаад, Бурят-Монголой эгээл заха болохо, тон хилэ дээрэ ажаһуудаг колхозой бэринь болоһон байгаа. Эндэ ерэһээр хони ямаанай нооһоор ковёр оёхые, баһа элдэб уран нарин оёдолнуудые хүнүүдтэ заажа һургаһан байгаа. Тиимэ дээрэһээнь эндэхи басагад айхабтар уран оёдолнуудые хэжэ, хүн зондо гайхуулдаг болоһон байха юм. Мүнөө Хандамашье нүхэр Ворошиловай портредтэй ковёр оёжо, Ворошиловто бэлэг бариха гэжэ хүдэлмэриингөө забһарта тэрээн дээрэ ажалладаг байгаа. Хандама Катюша басаганай толгойень эльбэжэ:

— Катюшамнай хүрөөл басаган боложо ябана даа, — гээд хэлэхэдэнь, тэндэ һууһан Сэнгэ толгойгоо хүдэлгэн:—талаангаар лэ, бүри мухар талаангаар иимэ үхитэй болоһон зонта даа,—гэжэ хажуудаа энеэбхилэн байһан Катюшые татажа абаад, эбэр дээрээ һуулгаха зуураа хэлэнэ.—«Талаан» гэһэн үгые хоёр дахин дабтан юундэ хэлэхэ ёһотой болообиб гэбэл: Гэрэлтымнай баабай Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда гал дүлэн сооғуур гараһан хүн бшуу. Тиигээд Гэрэлтэдээ иимэ һүрхэй басага оложо ерээ хамнай. Гэрэлтэ Валя хоёрые иимэ басаган угтажа байха гээшэ хоёр дабхар гү, гурбан дабхар хуби талаан болоо гээд хэлэхэб,—гэжэ үгэеэ дүүргэнэ.

Гэрэлтын баабайн «Урагшаа, урагшаа! түргөөр урагшаа!» гэжэ, буугаа баряад хашхаран ябатарнь нэгэ шатажа байһан гэрэй хаяаһаа үхибүүнэй бархирха дуулдаһан байгаа. Нэгэшье амитагүй болошоһон тосхон соо үхибүүнэй гэятэ шашхаһан абяан зүрхыень холоро харбаһан годоли шэнги бэлэй. Тэрэ абяан тээшэ Гэрэлтын эсэгэ өөрын эрхэгүй даб гээд, агшан зуура дээрэнь хүрэжэ ерээ һэн. Тиихэдэнь дүрэжэ байһан нэгэ гэрэй богоһо дээрэ хүбэнтэй хүнжэл соо орёолтотой үхибүүн бархиржа хэбтээ. Хүнжэлдэнь бүри һаяхан гал аһаад, юушье үрэбхин үгы болотор долёожорхидог улаан хэлээрээ тэрэ үхибүүе үрэбхихэ гэжэ эхилээд байгаа. Тэрэ үхибүүе Тэгшэ баабай тэбэреэд гүйжэ ябатараа дайсанай һомондо дайрагдажа айхабтар хүндөөр шархатаад, аргаламжын газарта ороходоо үхибүүгээ хэкэйшье гарта үгэнгүй тэбэреэд хэбтэшэһэн байгаа. Тэрэ үхибүүниинь мүнөө энэ Катюша болонхой. Гэрэлтэтэнэй һургуулиһаа бусажа ерэтэр Катюша Тэгшэ үбгэн, Тэгшын хүгшэн хоёрые «Эжы баабай» гээд байдаг аад лэ, Гэрэлтэтэнэй һургуулиһаа ерэхэдэ Гэрэлтые—папа, Валентиные—мама гэжэ, тэдэ хоёртоо эрьешэһэн байха юм.

— Талаантайл басаган байгааш даа, юрдөө. Хэдэн минутын үнгэрөөл һаань, һалаха байгаа. Тиихэдэ Тэгшэ абгаймнай залуушье, шомууһаншье ябаа бшуу,—гэжэ Сэнгын хэлэхэтэй адли, Гэрэлтэ үгыень таһалан:

—Манайшни баабай үнэхөөрөөшье залуу, тиигээд юунһээшье түдэхэригүй ябаһан байха. Зоригтойл хадаа нарай үхибүү аяар тэндэһээ асархам гэжэ сэрэгэй түшаалтадта, баһа эмшэдтэ хэдэ ехээр хараалгаһан болобошье үхибүүгээ хүүгэдэй байшанда үгөөгүй байгаа гээшэ. Баһа тэрэшни бодоһон байха юм: үрөөһэн гаргүй болошоһон хүн дайнда ябаха аргагүй, гэртээл бусана бэзэб гээд һанахадаа басагаяа хэндэшье үгэхэгүй байгаа һэм гэдэг,—гэжэ Гэрэлтын үгэеэ дүүргэхэдэнь, Сэнгэ ехэ халаглаһан түхэлтэйгөөр өөрынгөө нигта бэшэ задагай аматай байһанда гэмшэһэн хэбэртэй һууриһаа бодоод, иишэ тиишээ ябуултана. Ушарынь Катюша хадаа Гэрэлтэ Валентина Сергеевна хоёрые түрэһэн эхэ эсэгэмни гэжэ һанадаг, хэрбээ зарим нэгэн хэлэ амаяа барижа шададаггүй хүнүүдэй «олзо басаган» гээ һаань, топ гэшуудалтайгаар орилшодог байгаа. Тиимэ дээрэһээнь Гэрэлтэтэн басаганайнгаа хүсэд бэежэгүйдэ үнэн сэхыень хэлэхэгүй, дэмы хооһоор сэдьхэлыень хүдэлгэхэгүй гэжэ һанадагшье, хэлсэдэгшье байһан юм. Энэнь «Коммунизм» колхозой бүхы хүнүүдтэ мэдээжэ болоһоор үниһэй һэн. Эгээл иимэ дээрэһээ энэ үедэ Валентина Сергеевна тэр шарайгаа хубхигад гүүлжэ, Сэнгые аягүйгөөр нэгэ удаа хараһанай һүүлдэ басагаяа таалан һуугаа һэн.

(*Үргэлжэлэлынь хожом гараха*).

Харюусалгатай редакторай орлогшо Ц. Б. БУДАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора 7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6,84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров — 16.

Н—02439. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.